

შირაკი

SHIRAKI

www.open.ge

გამოქვეყნდა 1937 წლიდან

დადოვლისწყაროს მუნიციპალიტეტის გაზეთი

№37 (9.651)

4 - 11 ოქტომბერი 2014 წელი

ფასი: 50 თეთრი

ყოველკვირეული გამოცემა

რთველი - ახალი მიდგომებით

მევენახეობა მომგებიანი ბიზნისი გახდება...

„რთველი-2014“ დადოვლისწყაროში 14 აგვისტოს დაიწყო და საქმეობრის ბოლოს დასრულდა. ისევე როგორც შარშან, წელსაც ყურძნის რეაგონიზაციასთან დაკავშირებული პრობლემები დადოვლისწყაროში მევენახეობას აქვე გააძლიერებდა. ახალმა ხელისუფლებამ რთველის წარმართვის კველ მეთოდებზე უარი საგულგოოდ თქვა და პროდუქციის გასაღების ახლებური ფორმა შესთავაზა გლეხებს. ხამაღლა ითქვა, რომ ყურძენმა ვაუჩარების გაცემა არაფორმატური იყო, ხოლო მღვინეებისთვის, მინარამებისა თუ საჯარო მოხალეებისთვის ყურძნის იშუაბით მიყიდვა-დანახაული.

ზაზა ქავთარაძე არხილოსკალოელი მევენახეა. როგორც ის ამბობს, საკუთარ ვენახში საფერავეც დაკრიფა და რქანიტედიც. გვალვის გამო მოსავლით უკმაყოფილოა, მაგრამ აღიარებს, რომ მონეული მოსავლის რეალიზაცია არ გასჭირვებია. „რთველი წელს საკმაოდ კარგად და ორგანიზებულად ჩატარდა, ყურძნის ფასიც მალალი იყო. მე

კმაყოფილი ვარ, თუმცა, სარწყავი სისტემაც რომ მოწესრიგებული ყოფილიყო, ვენახის მოვლას უკეთ შევძლებდი და მოსავლითაც მეტად კმაყოფილი ვიქნებოდი.“ აღნიშნა ზაზა ქავთარაძემ.

მეველედ სარდალაშვილი სამთანყაროში ცხოვრობს. მათი ოჯახის ერთადერთი მარჩენალი ვენახია. საქართველოში რთველი პირველად ამ სოფლიდან იწყება. ამიტომაც, წლები განავლობაში მოსავლის რეაგონიზაციის საკითხთან დაკავშირებული პრობლემებიც და სამანყაროდან იწყებოდა. წელს სოფლის მოსახლეობა მთავრობის უყურადღებობას არ უჩივის, პირიქით, რთველის მიმდინარეობით კმაყოფილია. „გვალვის მიუხედავად, წელს ჩვენ ყურძნის კარგი მოსავალი გვექონდა, რადგან ვენახი მოვრწყეეთ. ყურძნის ჩაბარებისას ღვინის ქარხნებთან რიგში არავინ ვმდგარვართ საათობით და არც რეალიზებული პროდუქციის საფასურის აღება გავჭირვებია. მოსავალიც კარგი გვექონდა და ფასითაც კმაყოფილები ვართ.“ ამბობს მეველედ

სარდალაშვილი.

ბესიკ ზაქაძე: „წლებადნეული რთველი მართლაც შეიძლება შეფასდეს, როგორც წარმატებული. ბოლო წლებში არსებული სიტუაციისგან მკვეთრად განსხვავებული, კარგი გარემო იყო შექმნილი. მე მოსავალიც კარგი მქონდა და თანხაც უკვე ავიღე.“

რთველის მიმდინარეობას აფასებს დადოვლისწყაროს მუნიციპალიტეტის გამგებელი ნიკოლოზ ჯანიაშვილი, რომელიც აცხადებს, რომ „წელს დადოვლისწყაროში რთველმა პრობლემების გარეშე ჩაიარა. ყურძნის ფასით ყველა მევენახე კმაყოფილია. საფერავის ფასმა წელს რეკორდულ ნიშნულს მიაღწია-1,70-დან 2 ლარსა და 10 თეთრამდე გაიზარდა, ხოლო რქანიტელის ფასი 1 ლარსა და 1,20 ლარს შორის მერყეობდა. ყურძნის არცერთი მტევანი, მათ შორის დაზიანებულიც, გლეხებს ჩაუბარებელი არ დარჩენიათ. წლებადნეული რთველის შედეგად მოსახლეობის შემოსავალმა 4 მილიონ ლარს გადააჭარბა.“

უკვე ორი წელია, აქილევსის ქულად ქვეული პროდუქციის რეალიზაციის საკითხიც გა-

ნახეობის სექტორს 15-თვიანი შეღავათიანი, ანუ 6%-იანი, სესხები შესთავაზა.

შელავათიანი კრედიტით გაიცა 50 მილიონამდე ლარის სესხი. ხელისუფლების ინფორმაციით, ის არც ფასისა და არც შესასყიდი ყურძნის რაოდენობის განსაზღვრისას ოფიციალურად არ ჩარეულა.

ამასთან, სახელმწიფოს კონტროლქვეშ არსებული კომპანიები ყურძნის ძირითადი შემსყიდველები აღარ არიან. პროგრამაში მენარმეების ჩართვა ნებაყოფლობითია, ანაზღაურება კი ვაუჩერის გარეშე, პირდაპირ ხდება.

ყურძნის ფასსაც ზაზარი არაშეუპირებლად-მოთხოვნა-მიწოდების შესაბამისად, სახელმწიფო მხლოდ შუამავლის როლს ასრულებს მევენახესა და მნარმეებულს შორის. ღარბის სუბსიდიების პირობებში კი ხელისუფლება იმედოვნებს, რომ ვენახის არათუ გაჩენის, მისი გაყიდვის სურვილიც აღარავის გაუჩნდება, რადგან მეღვინეობა, როგორც დარგი, უფრო

მიმზიდველიც გახდება და მომგებიანიც: „საუბარია იმაზე, რომ მევენახეს მოყვანილი მოსავალი დაუბინავებელი არ რჩება. რთველის დროს მათი ინტერესები მაქსიმალურად იყო დაცული, მათ ყურძენი საკმაოდ ხელსაყრელ ფასად ჩააბარეს, ყურძენი შეზღუდვებისა და ხელისშემშლის გარეშე დააბინავეს, სუბსიდიის მისაღებად არ ჭირდებოდათ ბანკებზე დამატებით მიმართვა, ეს უკვე გადადის ტენდენციისა და თუ ინვესტორი ამ ტენდენციას ხედავს, ბუნებრივია, ის ამ დარგში მიმართავს ინვესტიციას.“

ამასთან, ის ადამიანები, ვინც დაინტერესებული არიან, რომ დააბანდონ ფული ამ სფეროში და გააშენონ დამატებითი ვენახები, ხედავენ, რომ კონიუქტურა არის ძალიან დადებითი. რთველის პროცესის მაღალი დონის ორგანიზებულობა, სუბსიდიების მექანიზმი, რომელიც ხელს უწყობს ღვინის კომპანიების მხრიდან მოთხოვნის ზრდას, იაფი კრედიტის სისტემა, ექსპორტის ნახალი-სება — ეს ყველაფერი საბოლოო ჯამში ინვესს ინვესტორის მხრიდან ვენახების გაშენების დაინტერესებას. ჩვენი ინტერესია, რომ ვენახები გაშენდეს არა მარტო კახეთში, არამედ ქართლში, იმერეთში, სამეგრელოში გურიაში და ყველა იმ მევენახეობის ზონაში, რომელსაც ისტორიულად ძალიან დიდი ტრადიციები ჰქონდა მევენახეობის განვითარების კუთხით, რაც დაეხმარება ქართული ღვინის მრავალფეროვნების წარმოქმნას.“ აცხადებს ღვინის ეროვნული სააგენტოს ხელმძღვანელი ლევან დავითაშვილი.

მოსახლეობა კი, რომლის შემოსავლის წყაროსაც და ცხოვრების წესსაც ვენახის მოვლა და არა მისი გაჩენა-ნარმოვლება, მითი უნ-თუხიანებით დაიწყეს ვენახის მეტ ფართობზე გაშენებას. მევენახის ოჯახს ბანკის კრედიტების გამო შეიძლება და საცხოვრებლის გარეშე ღარჩენა თუკი აღარ დაეშუქება, მართლუ საწინააღმდეგობა გაა-პაპურად კვლავ დაწერავს ღვინოს „მრავალჭამიერის“ თანხლებით...

ინგა შილაშვილი

სააგრიარკო დადოვლისწყაროში სკოლა გახსნა

გვ. 5

26 ახალგაზრდა თავდასვის საინისტროს შეიარაღებული კალაბის სამსახურში!

გვ. 3

ვაულოვანს დიდი მომავალი აქვს

გვ. 2

სასწრაფო-სამედიცინო სამსახურს ახალი უფროსი ჰყავს

გვ. 3

წიგნების მისწავლის პროფესიული დღეს!

დღევანდელი ეპოქის შეფასება დროის საკითხია

- ქალბატონო ჯულიეტა, რას ნიშნავს თქვენთვის მასწავლებლობა და სკოლა?

- ეს ჩემი ცხოვრებაა, ჩემი სულიერი საზრდო, წლებია ამ სკოლაში ვარ, მის საზღვრებს იქით არც ვაპირებ ვარ და არც სურვილი მქონია, სხვა საქმე მეკეთებინა. პედაგოგობა სწორედ ჩემი სფეროა და სხვა სამყარო ჩემს ცხოვრებაში ვერც წარმომიდგენია. მე ჩემი მოსწავლეებით ვცხოვრობ, მათი სიხარული მიხარია და მათი ტკივილი მტკივა. ათეული წლებია, მოსწავლეებს ისტორიას ვასწავლი და მთელი არსებით ჩვენი ქვეყნის წარსულის შესისხლბორცვაში ვეხმარები. განა ეს პატივია საქმეა, ეს ჩემი ცხოვრებაა, ჩემი ყოველდღიურობა.

- 47 წელი იდგე სწავლებისა და აღზრდის სადარაჯოზე, საკმაო პატივია და ამავდროულად დიდი პასუხისმგებლობა. თუ გქონიათ ამ ხნის მანძილზე რაიმე მაღლობის წერილი ან ჯილდო, რომელსაც მეტი სტიმული მოუცია თქვენს საქმიანობაში.

- რა თქმა უნდა მაქვს, მაგრამ ბევრი მათგანი საბჭოთა ეპოქის ჯილდოს მიეკუთვნება და დღეს მას ისეთი ფასი აღარ აქვს, როგორც უნდა. იმ წყობის შეცვლის შემდეგ, მაქვს ისეთი ჯილდოები, რომელიც ჩემი მოსწავლეების ტურებში, ოლიმპიადებში და საკონფერენციო თემებში მონაწილეობის და გამარჯვების დროს გვაქვს ალბრედი, როგორც ჩემს მოსწავლეებს, ასევე მე,

მინი დოსიე: ჯულიეტა გოგილაშვილი დაიბადა 1947 წელს სოფელ ჯაფარიძეში, (ახლანდელ სოფელ სამრეკოლოში), ამავე სოფელში დახურა სკოლის ცხრა კლასი, ხოლო შემდეგ დედოფლისწყაროს პირველ საშუალო სკოლაში განაგრძო სწავლა. სკოლის დამთავრების შემდეგ ჯულიეტა გოგილაშვილი სწავლას თელავის სახელმწიფო ინსტიტუტში აგრძელებს ისტორიის სპეციალობაზე, მალე დაოჯახდა, საბუთები დაუსწრებელ განყოფილებაზე გადაიტანა და დედოფლისწყაროს პირველ საშუალო სკოლაში საქმეთა მმართველად დაინიშნა მუშაობა, შემდეგ წლებში, იგი სკოლის პიონერხელმძღვანელია, ხოლო ინსტიტუტის სრული კურსის დამთავრებისთანავე, ისტორიის მასწავლებლად აგრძელებს ამავე სკოლაში მუშაობას. ფაქტობრივად, ქალბატონი ჯულიეტა 1967 წლიდან პირველი საჯარო სკოლის პედაგოგია. ჰყავს ორი ვაჟი, სამი შვილიშვილი და ერთი შვილთაშვილი.

როგორც მათ პედაგოგს.
- ისტორია და ქართული, ეს ის საგნებია, რომელიც ნამყვანია, ძირითადი ძარღვი და არტერიაა, როგორც ნებისმიერი სკოლისთვის, ასევე მთელი ერისთვის. ახალი სასწავლო რეფორმების შედეგად ძალიან ბევრი მოსწავლე და მშობელი აცხადებს, რომ ყველაფერი, რასაც სამშობლოს სიყვარული ჰქვია, ასე, თუ ისე, შეუმჩვენებლად, მაგრამ მაინც, ამოღებულია წიგნებიდან, ამ შემთხვევაში ჭეშმარიტი ქართული ოჯახები სკოლაში მათი შვილების პატრიოტიზმის სულისკვეთებით აღზრდას და სწავლებას, უკვე თქვენზე, პედაგოგზე ამაყობენ, განსაკუთრებით კი, ქართულის და ისტორიის პედაგოგებზე. ბევრი რამაა დამოკიდებული თქვენზე, რომლებზეც მონდობილია მომავალი თაობების ჭეშმარიტ ქართველად აღზრდა, რაც სასიცოცხლოდ მნიშვნელოვანია ჩვენი გენის გადასარჩენად, ალბათ, ყოველგვარი მითითების და მეთოდის გარეშე, ქვემოთნულად მუშაობთ ამ კუთხით, რათა შეძლოთ მოსწავლეებში საკუთარი ისტორიის და სამშობლოს სიყვარულის გრძნობის გაღვივება?

იმ ეპოქის როგორც დადებით, ასევე მანკიერ მხარეებს და თავადაც ვაძლევ ბავშვებს საშუალებას, გააკეთონ საკუთარი დასკვნები და შეაფასონ, თავისუფალი აზრი დააფიქსირონ. მუდმივად ვასწავლი მათ, იყენებ კრიტიკულულებს და რეალისტებიც, ვასწავლი ივანე ჯავახიშვილის ფრაზებს, რომ ისტორია უნდა ისწავლებოდეს ჭეშმარიტების საფუძვლებზე და მივყვებით ამ მცნებას. ვუბნობ ილიას ფრაზებს, რომ „დიდი მამულის-შვილური სიყვარული და ღრმა სარწმუნოება, ეს ორი უძლიერესი გრძნობა ადამიანისა“ (გაგრძელება გვ.)

ყველაზე დიდ წარმატებად გარშემომყოფების ჩემდამი კეთილგანწყობას მივიჩნევ

შემდეგ, რატომღაც ასეთი სურვილი მქონდა, რომ ისეთ რეგიონში გაენაწილებინათ, სადაც უცხო გარემოში აღმოჩნდებოდა და ახალ ნაცნობებს გაიჩენდა. ამ ნიშნით სოფელ არხლოსკალოს სკოლაში მოხვდა, სადაც ერთი წელი ასწავლიდა, შემდეგი ოთხი წელი ჩვენი რაიონის განათლების განყოფილებაში გაატარა, ხოლო 1973 წლიდან ის პირველი საშუალო სკოლის პედაგოგია. თუ არ იქნებოდა მასწავლებელი, ქალბატონი მზია აუცილებლად გახდებოდა ტურისტული ტურების ორგანიზატორი, რომელიც მისივე თქმით, ნაწილობრივ სკოლის ექსკურსიებით აისრულა. მეუღლეს გარდაცვალება მოხდა, მაგრამ მისი ოჯახი დღეს მისი ორი ვაჟი, რძლები და ოთხი შვილიშვილია, რომლითაც ამყავს.

მასწავლებლობა რთული პროფესიაა, საკმაოდ რთული იმისთვის, რომ მისი საქმე შეუცდომლად მართო და არაფერი შეგეშალოს. პედაგოგობა ერთდროულად ცოდნის გადაცემა, მოსწავლეებთან მეგობრობა და მათი სწორად აღზრდა, ყველაზე უფრო საპასუხისმგებლო კი, ამ ნაღვანის მოძაპა, რომელიც ფაქტობრივად შენს მიერ განეული ღვაწლის, ანგარიშის წარდგენა საზოგადოების წინაშე. 5 ოქტომბერი მასწავლებლის დღეა, ჩვენ შევეცადეთ პროფესიულ დღეს მცირედით მაინც დაგვეფასებინა პედაგოგების ღვაწლი და ამ ნიშნით შეგვესენებინა ისინი საზოგადოებისთვის, ის გადმოგვეცა, რასაც ისინი მომავალი თაობების აღზრდისთვის უწევიან. სწორედ ამიტომ ჩვენ პირველი საჯარო სკოლის ორ ღვაწლმოსილ პედაგოგს, ისტორიის პედაგოგს ქალბატონ ჯულიეტა გოგილაშვილს და ფიზიკის მასწავლებელს მზია ტარყაშვილს შევხვდით. **მზია ტარყაშვილი**, დაიბადა სიღნაღის რაიონის სოფელ ქვემო ბოდბეში 1942 წლის 5 ოქტომბერს. მამა კოლნეფერი გახლდათ, დედა დიასახლისი. ბოდბის საშუალო სკოლის დამთავრების შემდეგ სწავლა პუშკინის სახელობის ფიზიკისა და ელექტროტექნიკის ფაკულტეტზე განაგრძო. უმაღლესი სასწავლებლის დამთავრების

- ქალბატონო მზია, უკვე წლებია პედაგოგიურ მოღვაწეობას უწევთ, რა მისიაა პედაგოგობა თქვენთვის?
- ჩემი აზრით, პედაგოგობა, აღზრდელი და შემეცნებითი მოღვაწეობასთან ერთად, მსახიობობაცაა, რადგან ჩვენ ყოველდღიურად ბავშვებთან, ახალგაზრდა თაობასთან გვინევს ურთიერთობა, მათ კი, მიუხედავად შენი შინაგანი განწყობისა, უნდა აჰყვე. როგორი განწყობაც აქვს ჩემს მოსწავლეებს, მეც იმის შესაფერისად ვიქცევი, მათ თუ უხარიათ, მეც უნდა მიხაროდეს, თუ რაიმეზე დალონდნენ, მეც შესაბამისად ვიზიარებ მათ ნუხილს. შესაძლოა, ამ დროს შინაგანად სულაც არ ვიყო მათთვის შესაფერისი განწყობაზე, ჩვენც გვაქვს ჩვენი პრობლემები ცხოვრებაში, მაგრამ, როცა მოსწავლეებთან ვარ, ვაღიბებული ვარ მათი ხასიათი გავითავისო და მთელი არსებით მათთან ერთად ვიყო. სხვანაირად პედაგოგობა შეუძლებელია. აქვე დაბეჯითებით მინდა აღვნიშნო, რომ მე ძალიან მიყვარს

ჩემი პროფესია, რაღა თქმა უნდა, მაქვს კარგი დამოკიდებულება მოსწავლეებთან, პედაგოგებთან და მშობლებთან. ჩემი პედაგოგიური მოღვაწეობის მანძილზე, დასაწყისიდან დღემდე, მუდმივად მყავს სახელმძღვანელო კლასი, მიყვარს, როდესაც ჩემი მოსწავლეები საზოგადოებრივ საქმიანობაში ერთვებიან და მუდმივად აქტიური ვარ ამ კუთხითაც.
- საზოგადოებრივი აქტიურობა ასხენეთ, არის რაიმე პროფესია, რომელსაც სიამოვნებით აირჩევდით, ან შეითავსებდით?
- ჩემი აზრით, ის არ არის, რაც მუდმივად მქონდა და მაქვს მოთხოვნა, ისაა, რომ სიამოვნებით ვიქნებოდი ტურისტული მოგზაურობების ორგანიზატორი და სულისჩამდგმელი. ეს ჩემი ბავშვობის ოცნება იყო და დარჩა. თუმცა ჩემს დროს ასეთი სპეციალობები არ არსებობდა და სწორედ ამიტომ ვერ დავუფულე სასურველი პროფესიას. ვფიქრობ, რომ ჩემგან კარგი მოგზაური დადგებოდა, რომ არ ვყოფილიყავი პედაგოგი, ნამდვილად ვიქნებოდი მოგზაური. ამ სიყვარულს გარკვეულწილად ჩემი პედაგოგიური მოღვაწეობის ხარჯზე ვინაზღაურებ, მიყვარს ექსკურსიების მოწყობა. თითქმის არ არსებობს საქართველოს არცერთი კუთხე, სადაც ჩემი მოსწავლეები არ მყოლოდა წაყვანილი.
- წლებია ასწავლით, პედაგოგობა ყველა საფეხურზე რთული და საპასუხისმგებლოა, როგორ აუნწყით ფეხი ახლებური სწავლის მეორედებს?
- გეთანხმებით, რომ პედაგოგობა რთულია, ჩვენს პასუხისმგებლობაზე და მოკიდებული მოსწავლის სამომავლო ბედი, რა თქმა უნდა, გაიზარდა მასშტაბები ფიზიკის სწავლებასთან მიმართებითაც, ფიზიკა გათვლილი მეცნიერებაა და მას ვერ შეცვლი, მაგრამ არის რალაქები, რაც დაემატა, საგანი ბევრად უფრო გლობალური გახდა, უფრო ფართო მასშტაბებს მოიცავს, ვიდრე ადრე. ფიზიკას ახალი გამოგონებები დაემატა, ახლებური სწავლების მეთოდები და ახლებური ხედვა. ჩემი საგანი ბევრ მუშაობას და ძალიან დიდ ენერჯის მოითხოვს, თუმცა, მე მუდმივად ვცდილობ ისე გადა-

საპატრიარქო დედოფლისწყაროში სკოლა გახსნა

პირველი მსოფლიო ომის დასრულების შემდეგ დაფუძნდა მსოფლიო დედოფლისწყაროში სკოლა

საქართველოს საპატრიარქო დედოფლისწყაროში მეფე ვახტანგ გორგასლის სახელობის სკოლა გახსნა. პირველ ეტაპზე საგანმანათლებლო დაწესებულება მხოლოდ დაწყებითი კლასების მოსწავლეებს მიიღებს, მოგვიანებით კი კონტინენტის გაიზრდება.

სკოლის დამფუძნებელი ხორნაბუჯისა და შერთის ეპისკოპოსი, მელქისედეკ ხაჩიძე, ხოლო სასწავლო დარგში მას №1 საჯარო სკოლის ყოფილი დირექტორი მია ლაპიაშვილი უხელმძღვანელებს.

როგორც მეფე მელქისედეკმა სკოლის გახსნისას განაცხადა, სამომავლოდ, ამავე ტერიტორიაზე პანსიონი გაიხსნება, სადაც საინგილოდან ჩამოყვანილი ბავშვები იცხოვრებენ.

„მისი უწმინდესობის ლოცვა კურთხევით დაარსებული სკოლა იმ წმინდანის სახელობისაა, რომელმაც ხორნაბუჯის ეპარქია დააარსა. მოგეხსენებათ, წმინდა მეფე ვახტანგ გორგასლის მიერ დაარსებულია 12 ეპარქია, მათ შორის ჩვენი ეპარქია. უწმინდესმა ხუთი წლის წინ დედოფლისწყაროში ყოფნისას ბრძანა, რომ ხორნაბუჯის ეპარქია სამაგალითო უნდა იყოს სულიერებით და განათლებით. ამიტომ, ჩვენ შეძლებისდაგვარად, ყველაფერი უნდა გავაკეთოთ. საქართველოს მომავალი ამ ბავშვების ხელთ არის. მომავალში აუცილებლად შერეულიდან ჩამოვიყვანთ ბავშვებს, რომ ისინი გაეზარდონ აქ და შემდეგ დაბრუნდებიან შერთიში და შეინარჩუნებენ თავის სულიერებას და ქართველობას.“ – აღნიშნა მეფე მელქისედეკმა.

საგანმანათლებლო დაწესებულება საუკეთესო ხარისხის ინვენტარით და ტექნიკით არის აღჭურვილი.

სკოლის ხელმძღვანელის, მია ლაპიაშვილის განმარტებით, სკოლის ხარჯების ნაწილს საპატრიარქო დაფარავს, ნაწილს კი თანაგადახდის პრონციპით ბავშვების მშობლები. მოსწავლე თვეში 50 ლარს გადაიხდის, თუმცა მოქმედებს სხვადასხვა სახის შეღავათები.

„განსხვავებული ტიპის სწავლება გვექნება. გაძლიერებული უცხო ენა პირველივე კლასიდან და ეროვნული სასწავლო გეგმით გაუთვალისწინებელი საგნებიც ჩატარდება. საღმრთო სჯულს თავად ეპარქიის მოძღვრები ჩაატარებენ. ასევე, ქანდაკებას და ძეგლს ვთავაზობთ, გოგონებს კი ხელსაქმეს. იანვრიდან ამოქმედდება ლოგიკის წრე. კვირაში ერთი დღე მოძღვრის გაკვეთილებს დაეთმობა, ხუთშაბათობით კი ყველა მოსწავლე ტაძარში პარაკლისს დაესწრება. ბევრ სიახლეს ვპირდებით დედოფლისწყაროელებს, თუმცა ეტაპობრივად,“ – განუცხადა გაზეთ „შირაქს“ მია ლაპიაშვილმა.

სკოლის დირექტორის თქმით, სკოლა 6 წლიანია, თუმცა პირველ ეტაპზე საგანმანათლებლო დაწესებულება მხოლოდ 1-4 კლასების მოსწავლეებს მიიღებს. სკოლაში საერთო ჯამში 40 ბავშვი ისწავლის. ამჟამად კი სკოლაში მხოლოდ 26 მოსწავლეა დარეგისტრირებული.

„შეგვიძლია მივიღოთ 40, მაქსიმუმ 45 ბავშვი რათა ასწავლის ხარისხი მაღალი იყოს. პირველ ეტაპზე მხოლოდ დაწყებითი კლასის ბავშვებს ვიღებთ, მაგრამ ის ბავშვები, რომლებიც მაგალითად მეოთხე კლასს დაამთავრებენ

რომლებმაც რეგისტრაცია 1 ოქტომბრამდე გაიარეს. 25%-იანი შეფასებით ისარგებლებენ ის ბავშვები, რომლებიც რეგისტრაციას პირველ სემესტრში გაივლიან“, – აღნიშნა მია ლაპიაშვილმა.

გასულ წელს საპატრიარქო სახელმწიფო ბიუჯეტიდან მიღებული დაფინანსების განკარგვის ნუსხა გამოაქვეყნა, სადაც ნათქვამი იყო, რომ დედოფლისწყაროში სკოლა-პანსიონის გასასხნელად 140 000

სასულიერო პირების და სოსიალურად დაუსვლელი ოჯახების შვილებისთვის შეღავათი იმოქმედებს

როგორც აღნიშნა მია ლაპიაშვილმა, გავსულ წელს საპატრიარქო სახელმწიფო ბიუჯეტიდან მიღებული დაფინანსების განკარგვის ნუსხა გამოაქვეყნა, სადაც ნათქვამი იყო, რომ დედოფლისწყაროში სკოლა-პანსიონის გასასხნელად 140 000

ლარი იყო გათვალისწინებული. ოფიციალური ინფორმაციით, სკოლამ რეგისტრაცია 2010 წლის 4 თებერვალს გაიარა და მის ხელმძღვანელად არკადი ხაჩიძე დაფიქსირებული. იმხანად, სკოლის სახელწოდება ასე უწოდებოდა: ა(ა)იპ წმინდა მეფე ვახტანგ გორგასლის სახელობის სკოლა-ინტერნატი. ამჟამად, ახლადგახსნილი სკოლის დასახელებაში ინტერნატი აღარ ფიგურირებს, თუმცა სკოლის ხელმძღვანელები ირწმუნებიან, რომ სამომავლოდ სკოლა სხვა

ფუნქციებისაკენ შეითავსება. სკოლამ ავტორიზაცია მიმდინარე წლის 19 სექტემბერს გაიარა. დედოფლისწყაროს ცენტრში, ყოფილი სამხედრო ნაწილის ტერიტორია ხორნაბუჯისა და შერთის ეპარქიას რამდენიმე წლის წინ გადაეცა.

პატარებს ტორტი ყოვლადუსამღვდელოესმა მელქისედეკმა თავად დაუჭრა, მოსწავლეებს მოემსახურა და სუფრასთან უმასპინძლა.

ილია მარტყოფლიძე

დღევანდელი ეპოქის შეფასება დროის საკითხია

(მეოთხე გვერდიდან)

ყველა ქართველში უნდა ღვიოდეს, რომ „ვაი იმ ხალხს, რომელსაც საერთო ძარღვი გაუნყვია, ვაი, იმ ქვეყანას, საცა საერთო ძარღვი სისხლი გაშრა, საცა ყველაში თითო არ არის და თითოში-ყველა, საცა თითოეული ყველასთვის არ ჰფიქრობს და ყველა თითოეულისთვის, საცა „მე“ ხშირია და „ჩვენ“ – იშვიათი!“

როგორია თქვენი, როგორც ისტორიკოსის შეფასება და ანალიზი დღევანდელი მდგომარეობისადმი?

– დღევანდელი ეპოქის შეფასება დროის გადასწავლას, ეს ეპოქა წლების შემდეგ შეფასდება, რადგან იცით თქვენ, რომ ისტორია ერთი ამოსუნი თქვა არ არის, მას გარკვეული დროს სჭირდება, რომ საზოგადოებამ შეაფასოს. ვნახოთ, როგორ განვითარდება მოვლენები. ის ნაბიჯები, რაც ქვეყნისთვის დადებითია, იმასაც გულახდილად ვეუბნები მოსწავლეებს და მასაც, რაც უარყოფითია. საქართველოს ისტორიაში არც ერთი დრო, არც ერთი ეპოქა არ ყოფილა, რომელიც საკამათო არ ყოფილიყო, არც შეუცდომელი ნაბიჯები ჰქონდა რეჟიმში მმართველს, დავით აღმაშენე-

ბელსაც აკრიტიკებდნენ იმისთვის, რომ მან ორმოცი ათასი ყივჩაღი ჩამოასახლა, მაგრამ ეს გარკვეული პოლიტიკა იყო, სამაგიეროდ მან ქვეყანა ისოთურქ-სელჩუკთა ბატონობისგან. უფრო მეტიც, საქართველო უძლიერეს იმპერიად აქცია. კრიტიკის ქარცეცხლის ობიექტიც ხშირად ის ხდება, ვინც საქმეს აკეთებს, რადგან ვინც არაფერს აკეთებს, მისი საქმე არც არავის აინტერესებს.

– განათლების რეფორმას რა შეფასებას მისცემდით, მოგწონთ თუ არა დღევანდელი სწავლების მეთოდი?

– გულისტკივილით მინდა აღვნიშნო, რომ საქართველოს ისტორია, ყოველწლიურად მხოლოდ ათი-თხუთმეტი საათი ისწავლება, ხოლო დანარჩენი საათები მსოფლიო ისტორიას ეთმობა, ფართოდაა განხილული და უამრავი ფურცელი ეთმობა პაპიზმს და მის მთელ კანონებს, მაშინ, როდესაც მართლმადიდებლობაზე ასე ფართოდ არცერთ წიგნში არაფერია თქმული. მხოლოდ მეცხრე კლასი გახლავთ, სადაც სრულად, მთელი სემესტრი ისწავლება საქართველოს ისტორია, რაც დამეთანხმებით, ნამდვილად არასაკმარისია. საქართველოს ისტორია, როგორც საგანი

ძველებურად ყოველწლიურად უნდა იყოს დასწავლილი ცალკე საგანად, ხოლო შუა საუკუნეების და მსოფლიო ისტორია ცალკე საგანად ისწავლებოდეს, როგორც ეს ადრე იყო წლების და საუკუნეების მიხედვით. ეს გულისტკივილი ნამდვილად მაქვს და ამას ვერ დავფარავ. სამშობლოს სიყვარულს, პატრიოტიზმს მოსწავლე სწორედ თავისი ქვეყნის ისტორიის ღრმად შესწავლის საფუძვლებზე სწავლობდა და, თუ ეს ამოიღეს ისე, რომ ეროვნულ გამოცდებზე სულ რამდენიმე პუნქტით შემოიფარგლა ჩვენი ერის ისტორიის საკითხები, მაშინ მომავალ თაობაში სამშობლოს სიყვარული აუცილებლად დაიკარგება. მე მინდა, რომ ამ საკითხს სახელმწიფოებრივ დონეზე მიექცეს ყურადღება.

– დღევანდელ მოსწავლეებს როგორ შეფასებას მისცემდით, რეალურად არსებობს მოსწავლეებში სწავლისადმი დიდი მოწოდება და სურვილი, როგორც ეს შედარებით უფროს თაობებში იყო?

– არსებობს, რა თქმა უნდა. ვისაც სწავლა უნდა, ის ყოველთვის ცოდნის გაღრმავებაშია და იმის მცდელობაში, რომ მეტი და მეტი ისწავლოს, მაგრამ, მაინც უნდა აღვნიშნო,

დღესდღეობით სკოლაში ყველა პირობა იმისთვის შექმნილია, რომ მოსწავლეებმა ლამაზ, თბილ, ნათელ საკლასო ოთახებში ისწავლონ, სკოლა აღჭურვილია თანამედროვე ტექნიკით, კომპიუტერებით და საუკეთესო სპორტული დარბაზით, მაგრამ მაინც, იყვენ ამ სკოლაში თაობები, რომლებიც სიცოცხლეში, გათავისუფლებულნი გარეშე დარჩენილ საკლასო ოთახებში, გაყინული ხელებით ისხდნენ და ყველას სწავლის წყურვილი კლავდა. ისინი მიუხედავად უამრავი წინალობისა, უშუქობისა და უპირობობისა, ყველა დაბრკოლებას უმკლავდებოდნენ, ცოდნის მისაღებად არაფერს უშინდებოდნენ, დღევანდელ მოსწავლეებს კი, წიგნებიც უფასოდ აქვთ, კეთილსაიმედო გარემოც და პედაგოგის ხელშეწყობაც, თუმცა მხოლოდ ერთეულები არიან მონადინებულნი, უმეტესობას კი წიგნთან მისვლა და წყაროების დამუშავება არ უნდა.

– თქვენი მოლოდინების მიხედვით, ალბათ ძალიან ბევრი კარგი თაობაც გამოვიზრდით, თუ გაიხსნება რამდენიმე სანიმუშო მოსწავლე, რომლებიც დღეს საზოგადოებაში თავისი აქტივობით წარმოჩინდებიან?

– რა თქმა უნდა, შორს არ წავალ და თამამად ვიამაყებ,

რომ ჩვენი მუნიციპალიტეტის გამგებელი ბატონი ნიკოლოზ ჯანიაშვილი ჩემი სანიმუშო მოსწავლე გახლდათ, ასეთივე კარგი მოსწავლე მყავდა კახეთის გაბურნატორი ირაკლი შიოლაშვილი, ელიზბარ ალუღიშვილი, ავთო გონაშვილი, სოსო ნატროშვილი. ეს ის მოსწავლეთა მცირე ჩამონათვალია, რომლებმაც ჯერ კიდევ სკოლის ასაკშივე დამამაზსორგეს თავი თავისი მონსტრიგებული საქციელით, დისციპლინით და ყველა საგანში გამორჩეული, სანიმუშო სწავლით. ირაკლი შიოლაშვილი ძალიან ჭკვიანი და სერიოზული გახლდათ, მუდამ ყურადღებიანი და განონასწორებული, ყველა საგანს ერთნაირად კარგად ეუფლებოდა, აი, ნიკოლოზი კი, ასევე კარგად სწავლობდა საგნებს, მაგრამ უსაზღვროდ ცელქი იყო, თუმცა მისი სიცოცხლის მიუხედავად, რადროსაც არ უნდა მოგეთხოვა მისი კითხვაზე პასუხი, ყველა კითხვას უმალღესი შეფასებით პასუხობდა.

– გმადლობთ საინტერესო საუბრისთვის. წარმატებებს გისურვებთ პროფესიულ საქმიანობაში და კიდევ ერთხელ გილოცავთ მასწავლებლის დღეს!

ლალი მხრინიძე

„რაც ერთხელ ცხოვლად სულს დააჩნდებინს“

ადამიანის ცხოვრებაში არის ღირსეულობის დღეები, რომელიც ტკბილ-მწარე მოგონებებად მიჰყვება მას სიცოცხლის პოლომდე. სწორედ ასეთი დასამახსოვრებელი დღეების შესახებ მოგვითხრობს ღვანდუმიანი ექიმი, რაიონისთვის ერთ-ერთი პატრიარქული ადამიანი, გულნარა პოპიაშვილი. მისი წერილი მოგონებაა გასული საუკუნის სამოცდაათიანი წლებში რაიონის მონინავე, სახელოვანი ადამიანების ეგვიპტეში მოგზაურობის შესახებ. მას მერე ორმოცი წელია გასული. ამ პერიოდში ბევრი რამ შეიცვალა,

რომ მეც მათთან ერთად წავსულიყავი სამოგზაუროდ და თანაც დასძინა, იქ ერთსაც რომ დასჭირდეს ექიმის დახმარება, იმდენად ძვირია, მთელი ჯგუფის თანხა ერთად აღებული არ ეყოფათ.

1 ოქტომბერს გავემგზავრეთ თბილისში, სადაც ჩვენს ჯგუფს შემოუერთდა თბილისელების 10 კაციანი ჯგუფი. ჩავვიტარეს ინსტრუქტაჟი, გაგვაცნეს საზღაურ-გარეთ მოქცევის წესები, შემდეგ გაგვზავნეს თბილისის ერთ-ერთ პოლიკლინიკაში ყვავილის სანინა-აღმდეგო ატრის ჩასატარებლად.

ვინიხე წარწერა, „რადიოფუნელ“, ჯგუფს ჩამოვჩრი და გამოვგზავნე სახლში დეპუტა.

მეორე დღით, საუზმის დროს, რადიოში განუწყვეტლივ აცხადებენ ჩემს სახელსა და გვარს, (რაც

და აზიის კონტინენტებს, ხიდის სიგრძე 1080 მეტრია, ოდნავ თაღოვანია, მის ქვეშ თავისუფლად გადის ისეთი დიდი გემები, როგორიც ჩვენი იყო. გემბანიდან მოჩანდა სტამბოლი უამრავი მეჩეთითა და ათასნაირი ფერადი რეკლამით. ბოსფორის სრუტის გავლით გავდიოდით მარმარილოს ზღვაში, გემიდან მოჩანდა მრავალი დასახლებული ქუჩის, ვიწრო დარბაზების სრუტე და გავდივართ ეგეოსის ზღვაში. საღამოს მოხდოა კონცერტი, გემის ეკიპაჟისა და ტურისტების მონაწილეობით. სულ იყო 8 ტურისტული ჯგუფი, ძირითადად რუსეთიდან, მოსკოვიდან, ნოვოსიბირსკიდან, მაკადანიდან, ტომსკიდან, ვლადივოსტოკიდან და სხვა. ჩვენი იყო VI ჯგუფი, სასადლოში ყველას იხმობდნენ ჯგუფის რეჟისორის მიხედვით. გავაგრძელეთ მოგზაურობა. გავედით ხმელთაშუა ზღვაში, ღამით გემის ერთი მოტორი გამოსულიყო მწყობრიდან, ამის გამო გავიხანგრძლივდა ზღვაში მოგზაურობა და ნაცვლად საათში 20 მილისა, გავდიოდით 8 მილს (1 მილში 1800 მეტრია).

9 ოქტომბერს დღით მივაღწიეთ ქალაქ ალექსანდრიის პორტს, სადაც იყო დაახლოებით 300-მდე გემი მსოფლიოს მრავალი ქვეყნიდან. პორტში დავათვალიერეთ უნიკალური თევზების აკვარიუმი. მეორე აკვარიუმში, (რომელიც აშენებულია მსოფლიოს 7 საოცრებიდან ერთ-ერთის ალექსანდრიის შუქურას ადგილზე) განთავსებული იყო სხვადასხვა თევზის ფიტული, მათ შორის ზვიგინის, ვეშაპის ჩონჩხები. შემდეგ

დავუქნიე. მან ხელი ჩამომართვა და გამეცნო - დოქტორ ახმედი. მერე სტერილიზატორზე მანიშნა, რად გინდა? მე ლათინურად ვუპასუხე, რაც ანუ ზებდათ. თან მქონდა ქალბატონ ნინას თერმოსი და ექიმს ვანიშნე, ჩაესხა ადუღებული წყალი, რომელიც ღუმელზე იდგა. მან გაავსო თერმოსი და თან გამოგვყვა (შემდეგ ეს ანადულური წყალი ნამალივით გავანანილე) შემომყვა ავადმყოფთან, დამინახა, რომ გამზადებული მქონდა ანალიზისა და დიამეტროლის ამპულები, არ დამანება, რომ ესენი გამეკეთებინა, მომცა თავისი ამპულა, რომელსაც ეწერა „ნოვალგინ“. ჩვენებმა მიკვირეს, არ ენდო. ახმედი, თითქოს მიხვდა მათ მათქვამს, დაიროჟა, ანალიზს ხელი დაადო და მითხრა: ეს მოსკოვში, თავის ამპულაზე კი მანიშნა, ეს აქაო. მეც დავუჯერე და გავაკეთე, რადგან, თუ მასიურად გახდებოდა ავად, ნამულების მარაგი არ მეყოფოდა. ავადმყოფები ოფლად დაიღვარნენ, სიცხედაც დაუნიათ და მოგვიანებით, მასუსტებულეს ღრმად ჩაედინათ. ამასობაში გათენდა კიდეც. დილით ქალბატონმა ზაირამ განაცხადა: „არა, გენაცვალე, ექიმობას ჩემი მწველობა მირჩენიაო, ვიცი, რომ დილის 5 საათზე ძროხები უნდა მოვწველო, მერე დავისვენო და ა.შ.“ მისმა ნათქვამმა ყველა გაამხიარულა.

ათში ავტობუსით გავემგზავრეთ ალექსანდრიიდან კაიროში. მათ შორის მანძილი 222 კმ-ია. მოძრაობა ცალმხრივია. მე და ბატონი ნიკო პირველ სკამზე ვიჯექით. მალმალე გაიხედავდა და იტყოდა

ამ წერილს ვუძღვნი ჩვენი რაიონის გასული საუკუნის ღვაწლმოსილი ადამიანების ხსოვნას.

ლა საქართველოში. ბუნებრივია – ეგვიპტეშიც. მაგრამ ის მრავალსაუკუნეგამოვლილი მსოფლიო საოცრებები, რომელიც დღესაც ისევ აოცებს მნახველს, საინტერესო იყო, არის და იქნება მომავალშიც. სწორედ იმ ფასეულობების და ადამიანთა ურთიერთობების წარმოჩენის მიზნით ვაქვეყნებთ ამ წერილს.

მას ასე, მოეხსინათ ბუწნარა პოპიაშვილი:

– 1974 წელს, საქართველოს კომუნისტური პარტიის ცენტრალური კომიტეტის მიერ, ჩვენი რაიონი, სოფლის მეურნეობის პროდუქტების ჩაბარების სახელმწიფო გეგმის გადაჭარბებით შესრულებისთვის, დაჯილდოვდა 30 ტურისტული საგზურით ეგვიპტეში სამოგზაუროდ. ჯგუფი, ძირითადად, დაკომპლექტებული იყო სოფლის მეურნეობის მუშაკებით. მასში შედიოდნენ სოციალისტური შრომის გმირები-კომუნურნიკების თავმჯდომარეები: ზემო მარხაიდან ნიკო მამაიაშვილი, გამარჯვებიდან ჰანო ფროს-მანაშვილი, ჯაფარიდიდან ნიკა ჟორჯიაშვილი, ზემო ქედდინ არსან ჟორჯიაშვილი, მუხომედიანი, ნინა ბატიანიშვილი ერთად, მწველავი ზაირა ალხანოვიჩი და კიდევ ერთი სოციალისტური შრომის გმირი ქედდინის ზონიდან (სამსუხაროდ გვარი არ მახსოვს), მას მოხსენიებდნენ, როგორც „მეცხენეს“. ჯგუფში იყვნენ რაიკომის მესამე მდივანი დავით ბატიანიშვილი, რაიკომის მუშაკი ჯემალ მხრნიშვილი, ქვექედის კომუნურნიკის თავმჯდომარე ზაურ ხუტარაშვილი, აბიტიურიენტები: მევენახე ცინდარი ჰანაშვილი და ერთიც მეფრინველე გოგონა, დანარჩენი ყველა იყო სოფლის მეურნეობის რეგითი მუშაკი. ჯგუფს ხელმძღვანელობდა რაიკომის თავმჯდომარე შარდია ნატროშვილი.

რაიკომის პირველმა მდივანმა ბურკა ლოლაძემ გადმოგვამოგზაურობის მონაწილეთა სურვილი,

ჯგუფის ხელმძღვანელმა ბატონმა მურთაზმა, გადმოგვამოგზაოდა, ყურადღება მიაქციე, აუცრელი არავინ დარჩესო.

3 ოქტომბერს გავფრინდით ოდესაში, მოგვათავსეს პორტის სასტუმროში, ღამის გათევა მომიწია თბილისელ ქალბატონებთან. მათი საუბრიდან შევიტყვე, რომ გასაყიდად მოჰქონდათ ფოტოპარატები, რადიომიმღებები, ელექტროუთოებიც კი და სხვა. ჩემს ერთ პატარა ჩემოდანში კი, აუცილებელი საცმელის გარდა, მეტი ნილი ადგილი ეკავა პირველი სამედიცინო დახმარების მედიკამენტებს, შესახვევ მასალას, შპრიცებს, სტერილიზატორს და წვევის აპარატს. დილის შვიდ საათზე წავიდით პორტში, გზაზე შეგვხვდნენ ეგვიპტიდან მომავალი რუსი ახალგაზრდები, რომლებსაც შევეკითხე: ეგვიპტეში რა იყიდებოდა ყველაზე მომგებიანად, მითხრეს, „სპიკაო“ (ფოტოპარატი), მე გავიგე „სპიკაო“, თან გავგაფრთხილეს, იქაური ონკანის წყალი არ დალიოთ, ბიჭებს ვთხოვე და რესტორანში (რადგან დილით ადრე მაღაზიები დაკეტული იყო) ვაყიდინე ასანთის კოლოფები და ჩავიყარე ხელჩანთაში, გემზე ასვლამდე გამეშვე პუნქტი გულდასმით შეამომხეს ჩვენი ბარგი და გაკვირვებულმა აღნიშნეს: ჯერ საქართველოდან ამისთანა წესიერი ჯგუფი არ ყოფილაო, ზოგჯერ სამუზეუმო ექსპონატების გატანასაც კი ცდილობენო, თბილისელების „ალტურვილობამ“ ჩვენი მოკრძალებული ბარგი ვერ გადანახა. გავემგზავრეთ თბილისელ „პოდათი“, რომელიც იყო ჰიტლერის ყოფილი გემი. იმ დროისათვის, საკმაოდ კომფორტული და სათანადო ტექნიკით აღჭურვილი, მოგვიყვანეს ექსკურსია გემზე, დავათვალიერებინეს მართვის მექანიზმები, რადიოლოკატორები, რომლებიც ასე კილომეტრის რადიუსით აჩვენებდნენ ყველაფერს, პატარა კატერებსა და თოლიებსაც კი. შე-

კაიროს ცენტრალური მოედანი 40 წლის წინ

გემის ყველა კუთხე კუნჭულში ისმოდა, რომ გამოცხადებულიყავი რადიოკვანძში, ჩამოვარდა სიჩქმე, ყველამ გაანება ჭამას თავი, შემოვითდენ, ალბათ იფიქრეს, რაიმე ინციდენტი ხომ არავინ მომიწყო. რადიოკვანძში გადმომცეს დეპუტა, ჩემი უმცროსი ვაჟის, გიგლას სახელით, გავტყობინებდნენ, რომ სახლში ყველა კარგად იყო, ყველამ შვებთ ამოისუნთქა და ისე მიიღო, თითქოს საკუთარი ოჯახის ამბავი გავეცოთ.

სალამოს მოგვიყვანა შეხვედრა გემის კაპიტანთან, მის მოადგილეებთან, მექანიკოსებთან და ეკიპაჟის სხვა წევრებთან. ამის შემდეგ ჩვენმა ჯგუფმა მოანყო ბანკეტი, საღამოობით ვიკრიბობოდი გემბანზე, ვხუმრობდით, ვმაროვდით, განსაკუთრებით მე და ბატონი არსენა. მათი კუთხის ხალხს ხომ კარგად ეხერხებათ „კაფიაობა“. გვიჩვენებდნენ კინოფილმებს, მათ შორის ქართულსაც, ალბათ, ჩვენს საპატივსაცემოდ.

მივუახლოვდით ბოსფორის სრუტეს, მოჩანდა სტამბოლი და მისი შესანიშნავი ხიდი, რომელიც ერთმანეთთან აერთებს ევროპისა

ავტობუსით წავედით ქალაქში, დავათვალიერეთ პარკი „მანტაზა“ და მოვენყეთ სასტუმროს ორ ადგილიან ნომრებში. მე დავბინავდი ზაირა ალხანოვიჩთან ერთად. შუალამისას გამაღვიძეს ჩვენებმა და გამაგებინეს, რომ ჩვენი ჯგუფიდან რამოდენიმე ავად იყო. (ჰქონდათ მალალი ტემპერატურა, ლებინება, მუცლის ტკივილი და ფაღარათი), მათი დახმარების დროს თან დამყვებოდნენ ბატონი არსენა, ქალბატონები: ნინა და ზაირა. ჰქონდათ 40 გრადუსი ტემპერატურა, დაუსრულებელი ლებინება და დარბა. საჭირო იყო სასწარფოდ, გაუნყლოებასთან ბრძოლა, მაგრამ რით, როცა დასაღვევი სუფთა წყალიც კი არ გვქონდა. მოვიფიქრე და გავიყვალე ახალგაზრდები (რადგან გავგაფრთხილეს, რომ ქალები მარტო არსად გავსულიყავით) ქართლს ბიკაშვილი და თხემო ძაღბიძე. | სართულზე მივაგენით სამზარეულოს, დავდგი სტერილიზატორი ელექტრო ღუმელზე შპრიცების გამოსახარმად. სამზარეულოდან ვიღაც გავიდა და შემოიყვანა ერთი არაბი, რომელიც შემეკითხა: დოქტორ? მეც თავი

ხოლომე: „პაპაპა, კაცო, როგორი ლარივით გზააო, ეს არის ჩამორჩენილი ეგვიპტეო“. მაგრამ ძალიან ჩქარა ვიხილეთ შემამრწუნებელი სურათები. მთლად მიშველი მამაკაცები და ბავშვები უზარმაზარ ლოდებს ხელით ამტვრევდნენ, ხნავდნენ ხარზე გამოზმული კავით. მოჩანდა პატარა ქოხები, (ქოხიც არ იყო) სახურავის გარეშე 4 კედელი, (იქ წვიმა მოდის 4 წელიწადში ერთხელ)

მიუხედავად ამისა, მოსავალი წელიწადში 3-ჯერ მოჰყავთ დედა მდინარე ნილოსის წყალობით. გზაზე ჩვენი ავტობუსი გამოვიდა მწყობრიდან. ჩამოგვიყვანეს სადღაც ტრასაზე, ბარგი დარჩა ავტობუსში. ქალებს ხელჩანთები მაინც შეგვრჩა ხელში, კაცები დარჩნენ ცხვირსახოცის აშარა. აქ კი გამოიშავდა ოდესამდე შეცდომით ნაყიდი ასანთის კოლოფები, რადგან ტუალეტები ფასიანი იყო და მამაკაცებსაც გაუუშარათ ხელი. კარგა ხნის შემდეგ გადაგვანახილეს სხვა ჯგუფების ავტობუსებში.

(დასასრული შემდეგ ნომერში) მასალის მომზადებაზე იმუშავა ნაირა გორაშვილი

ნეტავ კი ყველა დაბერდება?

„სიბერე“ – რამდენ რამესთან ასოცირდება ეს სიტყვა – ტკივილი ფიზიკური თუ სულიერი, სისხარული შთამომავლობის ხილვით, მათი წარმატებით გამოწვეული, მოგონებებს შერჩენილი ლაღი და უდარდელი ახალგაზრდობა, სარკიდან მომზიარალი ნაოჭებით დაღარული სახე და დაუძლიერებული მუხლები, ამ ქვეყნიდან წასული თანატოლების მონატრება და... შიში, შიში სიმარტოვით და სიკვდილი!

საუკუნეებია, დაბერების შეჩერებაზე მუშაობენ მსოფლიოს მეცნიერები, რომლებიც იმედოვნებენ, რომ 2035 წლისთვის იქნება ტექნოლოგიები, რომლის გამოყენებითაც

სიბერისგან აღარავინ გარდაიცვლება, სიბერე „განკურნებადი“ გახდება. მსოფლიოს სტანდარტებით ახლა სიბერის ზღვარი 120 წელია. ამჟამად კი ყველაზე ხანდაზმული მოქალაქე საფრანგეთს ჰყავს – ფრანგი ქალბატონი, რომელიც მთელი ცხოვრება კაფეს მუშაობდა და დაამიანებთან მჭიდრო ურთიერთობა ჰქონდა, ხალისიანი და ყმანვილური ბუნებით გამოირჩევა, სწორედ ეს მიაჩნიათ მისი სიცოცხლისუნარიანობის მიზეზად. ის 121 წლისაა და კვლავ მხნედ გამოიყურება.

აღამიანის სიცოცხლის ხანგრძლივობას განაპირობებს ერთი ფაქტორიც – რამ-

დენად ხარ მზად იყო საჭირო გარემომცოვრების. როცა ფუნქციონირებდა გარდაცემის თავს, ითარგუნები, ფიქრობ რომ აღარავისთვის ხარ საჭირო, ზედმეტი ხარ და ყველასგან მოძულდები. ეს კი დეპრესიის უტყუარი მიზეზია და თუ გვირბა ჩვენი ოჯახის ყველა წევრი, მოხუცი თუ ახალგაზრდა, იყოს ჯანმრთელი, უნდა ვისწავლოთ ერთმანეთის სიყვარული და პატივისცემა, შრომის და ამავს დაფასება, რადგან, როგორც პოეტი იტყობდა, „ჩვენც დავბერდებით!“ დღეს, როცა ჩვენს ქვეყანაში სოციალურ-ეკონომიკური პრობლემები თავზე საყურად აქვს ყველას, თანდათან

უფერულდება ტრადიცია, რომ ხანდაზმულ ადამიანს პატივისცემით და მზრუნველობით მოვექცეთ, ვასწავლოთ შვილებს და შვილიშვილებს მოხუცების სიყვარული.

წელი 2 ოქტომბერი მოხუცთა მსოფლიო დღედ გამოცხადდა. ანალოგიურად, საქართველოში ამ დღეს ხანდაზმულთა დღე უწოდეს. იმედა, ხანდაზმულზე ზრუნვა სამომავლოდ უფრო პროიტიტული გახდება. დღეს კი, გარდა იმისა, რომ მათ აქვთ საყოველთაო სამედიცინო დაზღვევა და ასაკობრივი პენსია, ჩვენს რაიონში 100 წელს მიღწეულ მოქალაქეებს გამოემა 200 ლარს ჩუქნის.

2013 წელს 100 წელს გადაცილდნენ ზემო ქედელბი მელი საბიაშვილი და ქეთო ნათაძე. 2014 წელს 100 წელს მიაღწია მარუსა ფიროსმანაშვილი. ნათელში იყოს მათი სულები. 2015 წელს 100 წელი შეუსრულდებათ ქალაქ დედოფლისწყაროში, შერეთის (ყოფილი სტალინის) ქუჩა №81-ში მცხოვრებ ქალბატონს ელენე ლაბიაშვილს და ზემო მარხაწელ თამარ ცაქაშვილს. რაიონში 90 წელს გადაცილებული 37 მოქალაქეა. აქედან მამაკაცი მხოლოდ 8 არის ქალი კი – 29. უსუსრვით მათ მხნეობა და ჯანმრთელობა.

ნაირა გორაშვილი

LONDON EVENING POST, 1761 მთელ იმპერიაში სახელგანთქმულია პრინცი ჰერაკლიუსი, საქართველოს მმართველი

ჩვენ ყოველთვის წარმოვჩენთ ჩვენს სწრაფვას ევროპისაკენ, მაგრამ თურმე ევროპაც არაერთხელ ყოფილა საქართველოთი დაინტერესებული. რადგან ევროპული პრესა მთავარ გვერდებზე წერდა მეფე ერეკლეს შესახებ, ეს იმას ნიშნავს, რომ ევროპა თავის უკიდურეს საზღვრად საქართველოს აღიქვამდა. მას აღიქვამდა ევროპულ კედლად და ამ კედლის ყველაზე საუკეთესო დამცველი - მეცნიერულ ენაზე მეორე იყო...” ამბობს ისტორიკული მეცნიერებათა დოქტორი, პროფესორი, საქართველოს თეატრის, მუსიკის, კინოსა და ქორეოგრაფიის სახელმწიფო მუზეუმის დირექტორი - გიორგი კალანდია.

რას გვაცნობს პრინცი ჰერაკლიუსი? - მასალები, რომელიც ერეკლე მეორეს შესახებ ჩამოვიტანეთ არის 1642 წლიდან 1798 წლის ჩათვლით. ვიცით რომ ერეკლე მეორე დაიბადა 1720 წელს და მისი სახელი ბრიტანულ პრესაში პოპულარული ხდება 1752 წლიდან. 1752 წლიდან მთავარ გვერდებზე ყოველთვის არის ინფორმაცია ერეკლე მეორის შესახებ... აი მაგალითად: PUBLIC ADVERTISER. LONDON. 15. 11. 1772 წელს: - პრინცი ჰერაკლიუსი საქართველოდან არის სპარსეთის ტახტის პრეტენდენტი, რომელმაც გამანადგურებლად დაამარცხა ბრძოლაში შაჰ-სეფი და ისაპანში მისი ტახტი დაიკავა... რა თქმა უნდა ეს ინფორმაცია ძალიან გაზვიადებულია, იმიტომ რომ ერეკლეს არ დაუკავებია ისაპანში ტახტი და არც სპარსეთის ტახტის პრეტენდენტი ყოფილა. თუმცა მან ბრძოლაში ირანის ტახტის ორი პრეტენდენტი დაამარცხა და ამას როგორც ჩანს ძალიან დიდი იმედი შეეხება ევროპულმა საზოგადოებამ. 1754 წელს შემდეგ წერენ: ჩვენ გვაცნობენ სპარსეთიდან, რომ პრინცი ჰერაკლიუსმა, რომლის გვირგვინ-

მაც მთელს მსოფლიოში უდიდესი ხმაური გამოიწვია, გადასროლა თავისი ძალები კასპიის ზღვის ნაპირებთან. ხოლო დეკემბერში 1744 წელს: საქართველო აზიის უდიდესი ქვეყანაა, რომელიც კასპიის ზღვის ნაპირებამდეა გადაჭიმული... - ანუ იმდენად აქტუალური და პოპულარულია ერეკლე მეორე, რომ მის ქვეყანაზეც ლეგენდები დადის. LONDON EVENING POST, 1761 წელს: შაჰ ნადირის სიკვდილის შემდეგ მთელ იმპერიაში სახელგანთქმულია პრინცი ჰერაკლიუსი, საქართველოს მოქმედი მმართველი, რომელმაც დიდება იმპერიის სამოქალაქო ომში მოიხვეჭა... ერეკლე მეორე არ იყო სამოქალაქო ომში ჩართული, მაგრამ ვიცით რომ ერთმანეთის მიყოლებით ამარცხებს სპარსეთიდან გამოგზავნილ მტერს საქართველოს ნინაღმდგ და ეს მოვლენა როგორც ჩანს ევროპულ პრესაში დიდ გამოხმაურებას პოულობდა... იგივე გაზეთი წერს: ამსტერდამიდან მიღებული ბოლო წერილის თანახმად, პრინცი ჰერაკლიუსი - სპარსეთის ახალი დამპყრობელია.

გადოება: ამის ერთ-ერთი გადმობილია 1766 წელს დაბეჭდილი ცნობა: პრინცი ჰერაკლიუსი საქართველოდან რომელიც მსახურობდა ლეიტენანტის ხარისხში პრუსიის მეფის, ფრიდრიხ ვილჰელმის ცალებში, სამშობლოში დაბრუნების შემდეგ იწყებს განმათვისფლებულ ბრძოლას ოსმალთა წინააღმდეგ... მეფე ერეკლეს არასოდეს არ უმსახურია პრუსიის მეფის შეიარაღებულ ძალებში, მაგრამ პრუსიის მეფის ფრიდრიხ დიდის ცნობილი სიტყვებია - მსოფლიოს ორი მმართველი ჰყავს, დასავლეთში ეს მე ვარ და აღმოსავლეთში პრინცი ერეკლე... მარტო ლეგენდები და გავრცელებული ცნობები არ არის, აი, ეს უკვე სიმართლეა: ლეგონიანიდან მოსული პირადი წერილებიდან ჩანს, რომ პრინცი ჰერაკლიუსმა საქართველოდან, მოიპოვა სრული გამოარჯვება ერზერუმის ფაშის 50 ათას კაციანი არმიის წინააღმდეგ... ვიცით რომ ერეკლე მეორემ რამდენჯერმე დაამარცხა მუსლიმთა დიდი კოალიცია... არცერთი გაზვიადებული ინფორმაცია ჰაერისგან მოტანილი არ არის. მას რაღაც საფუძვლად სიმართლე უდევს... ერეკლე მეორის შეფასებას ასე გაზვიადებულად თავის ახსენა აქვს. ევროპულ საზოგადოებას, დასავლურ ქრისტიანულ სამყაროს ძალიან დიდი იმედი ჰქონდა ერეკლე ბაგრატიონისა, რომელიც აღმოსავლური ძალიან ძლიერი იმპერიების კლანჭებში იყო მოქცეული და თავდადებულად და გმირულად იბრძოდა დასავლური ცივილიზაციისა და ქრისტიანული ღირებულებების შესანარჩუნებლად.

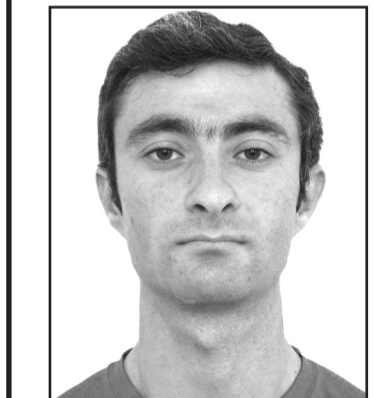

ცივებს დაინტერესებული პირი?
- ჩვენი მიზანია, ეს მასალა, ერთი მხრივ სტუდენტების და მეორეს მხრივ პროფესორთა და მთავართა მხრივ პარტულ ენაზე და კრებულის სახით გამოიცეს ქართულ-ინგლისურად. ძალიან გაიყვარს ქართველებს, თავს რომ ვიქცებ, ვამაყობ ჩვენი ისტორიით, ამიტომაც უცხოელ მკითხველს საშუალება ექნება არა ქართულად გაზვიადებული, არამედ ინგლისურად გაზვიადებული ცნობები ნახოს ჩვენი სახელოვანი მეფის შესახებ... ისტორიკოსები ძალიან აქტიურად ჩავერთვებით. ვეცდებით მკითხველს ვაჩვენოთ რა არის გაზვიადებული და რა სიმართლეა. იმიტომაც გვსურს ეს კრებული გამოიცეს ინგლისურად და ქართულად, რომ ეს არის საუკეთესო დასტური იმისა, რომ საქართველოთი დაინტერესება ევროპიდან ამდენად დიდი იყო.

- ისტორიკოსებისთვისაც ერეკლე მეორეს შესახებ ბევრი სიახლე იქნება...

- ისტორიკოსებს ეძლევათ საშუალება კიდევ ერთხელ შეაფასონ ერეკლე მეორე. ვიცით, რომ გეორგიევსკის ტრაქტატის გამო მის შესახებ ჯერ კიდევ არსებობს აზრთა სხვადასხვაობა. ეს წერილები კი კიდევ ერთხელ ცხადყოფს, თუ რაოდენ დიდი ავტორიტეტით სარგებლობდა იგი. ჩვენ არ გვყავს ამ მასშტაბის პოლიტიკოსი, რომლის შესახებაც ამდენი დაწერილია. არამარტო ინგლისური არამედ გერმანული და რუსული პრესაც ყოველთვის ზეალმატებულად წერდა ერეკლე მეფის შესახებ. ერეკლე მეორეს არ ვადარებ დავით აღმაშენებელს, მაგრამ ერეკლე მეორე არის ერთადერთი ქართველი მამაკაცი მონარქი, რომლის შესახებაც ასეთი დიდი გამოხმაურება იყო. ქეთევან დედოფალსაც თავის დროზე დიდი გამოხმაურება მოჰყვა, მაგრამ არა პრესაში, არამედ უცხოურ გამოცემებში... ამდენად ძალიან საამაყოა, როდესაც მსოფლიოს უდიდეს ბიბლიოთეკაში ზიხარ და შენი მონარქის შესახებ ასეთ ცნობებს კითხულობ.

გამოსათხოვარი

ზაზა ტუშაშვილი
ლი სამომავლოდ?! შენი შრომისმოყვარეობით შესძლებდი კიდევაც სინდნელებთან შერკინებას, ოჯახის შექმნასა და შენებას, რომ არა უბედური შემთხვევა, რომელმაც გააცამტვრა და აზრი დაუკარგა ყოველივეს.

ტრაგედიით შეძრწუნებულები გვერდით არ ვმორდებით შენს გაუბედურებულ მშობლებს, ძმას, ყველა შენიანს და არც კი გუნწყით, როგორ ვანუგემოთ ისინი...

ჯერ კიდევ ვერ გავიცნობდებოდა, ჩვენს გვერდით რომ აღარ ხარ... ცისმარე დღე თითქოს შენს გამოჩენას ველოდებით უბანში. ვაი, რომ ეს მხოლოდ ჩვენი სურვილია და ტკივილიანი მონატრება საზარელ რეალობაში გვბარუნებს!

ჩვენი ზაზა, გემყვიდობებით და მაძლობას გინდით იმ უდიდესი სიყვარულის, სიკეთისა და თანადგომისათვის, რაც, შენი ხანმოკლე სიცოცხლის მიუხედავად, ყველა ჩვენთაგანისათვის შეძელ და დაგვითვოე გასახსენებლად! ღმერთმა დაგიმკვიდროს სამუდამო სასუფეველი და ნათელში ამყოფოს შენი უმანკო სული!

შენი გულდაწყვეტილი უბნალები

მონმენდილ ცაზე მეხის გავარდნას ჰგავდა შენი ტრაგიკული დაღუპვა. უღმობელმა ბედისწერამ არ გაცალა სიცოცხლით ტკბობა, მომავალი ბედნიერება... დაასვენებდი მთელი რაიონი, შენს მშობლიურ უბანს კი გაუქარვებელი ურვა და ნალექი დაუტოვე...

დაზაფერულები დავედვართ შენი ქუჩელები და მხოლოდ ამასლა ვეკითხებით ერთმანეთს, თუ რატომ გერგო ასეთი სასტიკი ხვედრი შენ, სიცოცხლეზე შეყვარებულს, ხალისიანს, ალაღმართალს, ყველასათვის სიკეთის მნდომსა და დასახმარებლად მუდამიამს მზადმყოფს...

არადა, როგორი იმედით შეგპყრებდი ხვალინდელ დღეს, რამდენი გეგმა გქონდა დასახუ-

მოსული ბოლო ცნობების თანახმად, რასაც ასტრახანშიც გვიდასტურებენ პრინცი ჰერაკლიუსმა საქართველოდან თავის ძლევა-მოსილ არმიასთან ერთად უკვე დაიპყრო რამდენიმე ქალაქი და ნახევარი ისაპანში - ჰამბურგი, 1752, 13 მარტი... ეს ინფორმაცია სანატურესოა იმ მხრივ, რომ მეფე ერეკლეს შესახებ არამარტო ინგლისში იცნან, არამედ იცნან ჰამბურგშიც, ასტრახანშიც, ამსტერდამშიც... მთელი ევროპული საზოგადოება ძალიან დიდი იმედით შეგპყრებდა ერეკლე მეორეს. თავისთავად ცნობებიც ძალიან გაზვიადებულია. იმ ეპოქაში, როდესაც დასავლური ცივილიზაციის ღირებულებები ფაქტიურად განადგურა ერთი მხრივ სპარსეთმა და მეორეს მხრივ ოსმალეთმა, (რომელიც ლამის ვენამდე იყო მისული თავის ძლევა-მოსილებით), ამ დროს გამოჩნდა ქართლ-კახეთის მმართველი, ქრისტიანი მეფე, რომელიც ახერხებს დასავლური ცივილიზაციის შენარჩუნებას და ამ ცივილიზაციისთვის ბრძოლას. სწორედ ამიტომ იყო დიდი იმედით განმსჭვალული ერეკლე მეორეს მიმართ ევროპული საზო-

ქალაქ დედოფლისწყაროს მუნიციპალური ბიბლიოთეკის თანამშრომლები სამიძიარს უცხადებენ მანანა ჯანაშვილს და ჯუნო ბენაშვილს მამის შალვა ბენაშვილის გარდაცვალების გამო.

